

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 10
2024

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 10

Рівне, 2024

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 10. Рівне : РДГУ, 2024. 110 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, в.о.ректора, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна - здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія»..

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №12 від 5 грудня 2024 р.)*

УДК: 331.108.4:005.336.2-051:159.9+001.891

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА

Верстляр Ярослава, здобувач ОС «магістр»

спеціальності 053 «Психологія», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Березюк Т.П., кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. Психологія управління є ключовою галуззю психологічної науки, що вивчає психологічні закономірності управлінської діяльності, зокрема взаємозв'язок особистісних характеристик і психологічних аспектів управління, розподіл професійних і соціальних ролей у групах, лідерство, керівництво, а також процеси інтеграції та згуртованості учасників організаційного процесу. Актуальність дослідження даної області обумовлена необхідністю розробки методів психологічного супроводу в процесі адміністрування, особливо в умовах соціально-психологічної адаптації та ефективного управління людськими ресурсами.

Одним із основних викликів, з якими стикається сучасне керівництво, є інтеграція психологічних знань з іншими дисциплінами, що сприяє глибшому розумінню процесів управління та їх соціально-психологічних механізмів. Міждисциплінарний зв'язок психології управління з іншими галузями, такими як організаційна психологія, психологія праці, психологія менеджменту, психологія комунікації, організація праці менеджера, відкриває нові можливості для ефективного вирішення управлінських проблем.

Мета дослідження. Аналіз психологічних особливостей управлінської діяльності менеджера, зокрема вивченні взаємозв'язку особистісних характеристик керівників та соціально-психологічних механізмів в управлінському середовищі.

Виклад основного матеріалу. Важливо зазначити, що *психологія управління* – результат взаємодії двох тісно пов'язаних між собою протилежних процесів: диференціації (поділ психології управління на складові) та інтеграції її з іншими (не лише психологічними) галузями знання [4, с. 23-24].

Діяльність – це спосіб існування та розвитку суспільства і людини, всебічний процес перетворення нею оточуючої природної і соціальної реальності (включаючи саму людину) у відповідності з її потребами, цілями та завданнями [5, с. 8].

Водночас, *людині притаманна праця як цілеспрямована діяльність і підприємливість*. Її розвиток й формування відбувалося на протязі багатьох тисячоліть разом з розвитком індивіда і суспільства. Цей процес продовжується і донині.

Професійна діяльність містить багато аспектів – економічний, соціологічний, етичний, психологічний, фізіологічний і інші. Для нашого огляду найважливішим виступає етичний. Його зміст полягає у тому, що сфера моральних відносин людей виявляється у професійній діяльності, їх моральних і ціннісних настановах, поведінкових пріоритетах, морально-етичних критеріях вчинків, здійснюваних людиною в контактах з колегами по роботі, в колективі, суспільстві [1].

Професія – спеціалізована діяльність, об'єктивно необхідна для функціонування суспільних систем, яка існує незалежно від суб'єкта, заздалегідь дана, зумовлена процесами розподілу праці й вимогами технології та структури виробництва і суспільства [5, с. 9].

Професійний характер управлінської діяльності є важливою складовою, яка є основою загальнонаукового розуміння менеджменту. Поняття «менеджмент» досить широко трактується у науковій літературі з управління. У Оксфордському словнику англійської мови термін «менеджмент» визначається як спосіб або манера спілкування з людьми, влада і мистецтво управління, вміння організовувати ефективну роботу апарату управління; адміністративна одиниця. У вітчизняному словнику іноземних слів «менеджмент» перекладається як управління з метою підвищення ефективності виробництва і його прибутковості [6, с. 7].

Праця менеджера – це цілеспрямований специфічний вид розумової діяльності щодо забезпечення ефективної роботи керованої системи. *Засобами організації праці* менеджера є сукупність організаційної та облікової техніки для отримання, фіксації, передавання, копіювання, розмноження, опрацювання інформації, яка необхідна для здійснення процесу управління системами [Скібіцька, с. 13 –14]. Можемо сміливо стверджувати, що *управлінська діяльність* є видом свідомо здійснюваної людської діяльності, спрямованої на ефективне функціонування здійснюваних робіт (індивідуально чи колективно) з досягнення тих чи інших цілей, вирішення відповідних завдань, виконання функцій (рис. 1) [Скібіцька, с. 11]:

Рис. 1. Процес менеджменту

Отже, *управління* передбачає керівництво людьми і відносинами між ними в системі ділового спілкування та взаємодії, координацію й організацію їх діяльності, ефективне використання всіх ресурсів, спрямованих на досягнення місії організації раціонально ефективним шляхом.

До психологічних характеристик управлінської діяльності менеджерів ми відносимо такі: *мотивація* (створення колективу однодумців, готових виконувати делеговані їм обов'язки з метою досягнення мети); *командна робота* (колективна генерація ідей та створення умов для виникнення синергетичного ефекту); *партнерська взаємодія* (уміння слухати й передавати інформацію, здатність розуміти співрозмовника, вироблення єдиної стратегії взаємодії); *емоційний інтелект* (здатність усвідомлювати та керувати власними емоціями, уміння добре розуміти та керувати емоціями підлеглих); *креативний потенціал* (продукування ідей та проєктів, відкритість до перебудови, упровадження інновацій); *суб'єктивне благополуччя* (оцінювання задоволеності різними сферами свого життя); психологічне здоров'я (уміння розпізнавати свої емоційні стани, мотиви поведінки, наслідки вчинків, умінням знаходити власні ресурси у складній ситуації); *стиль управління* (гнучка манера поведінки щодо підлеглих залежно від ситуації) [2, с. 38].

Отже, наявність відповідних якостей у керівника, які залежать від характеру особистості, його структури, спрямованості, від досвіду, здібностей, умов праці та інших чинників, мають великий вплив на *управлінську діяльність керівника*. Важливо розуміти, що якості керівника формуються від взаємодії різних факторів та особистісних особливостей, і вони є ключовим елементом в успішному управлінні. Так, обов'язковими *компонентами особистості ефективного управлінця* називають: компетентність; наявність високої відповідальності та власної гідності, самоповаги; відчуття та опанування нового, вміння розумно ризикувати та сміливість у прийнятті рішень, творчо розв'язувати проблеми; гнучкість, розуміння ситуації, гостре сприйняття нових потреб, відчуття часу, подій; високу працездатність, прагнення до самовдосконалення та виконання роботи якнайкраще; прояв уваги до підлеглих [3, с. 477].

Висновки. На закінчення слід підкреслити, що досконале розуміння основ *психології управління* дозволяє глибше зрозуміти механізми взаємодії менеджерів і підлеглих, а також налагодити ефективність оптимізаційної складової процесу управління людськими ресурсами. Проте залишається низка невирішених проблем, зокрема *адаптація психологічних методик* до різних умов організаційного впливу і потреб кожного керівника. Поза увагою наукових дослідників залишається проблема розкриття сутності *професійного становлення менеджерів та місце в цьому процесі професійно-управлінського самовизначення*. Адже в умовах сьогодення в сферах управління важливо переосмислити засади керівництва і адаптувати їх до нових складних реалій. Недостатнє розуміння та ментальне відчуження менеджерів від своїх професійних норм має негативний вплив на функціонування колективу і продуктивність організації в цілому. Подальшим напрямом дослідження вбачаємо *вивчення ролі професійно-управлінського самовизначення менеджерів* у формуванні ефективної управлінської діяльності, що дозволяє підвищити продуктивність та стійкість організацій у сучасному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

1. Аболіна Т. Г., Нападиста В. Г., Рихліцька О. Д. та ін. Прикладна етика : навч. посіб.; за наук. ред. В. І. Панченко. К. : «Центр учбової літератури», 2012. 392 с.
2. Клочко А. Психологічні особливості управлінської діяльності менеджерів освітніх організацій в умовах інноваційних змін. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. Психологія. Вип. 1 (54). 2022. С. 35–40. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2022.1.5>.
3. Ковальська Н., Попова Д., Індивідуально-психологічні особливості сучасного керівника. *Grail of Science*, (35). 2024. С. 476–478. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.01.2024.086>.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : посіб. К. : Академвидав, 2003. 140. с.
5. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 360. с.
6. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 258 с.

ЗМІСТ

Частина 1. ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ КОНТЕНТ МОЛОДІЖНИХ ПОШУКІВ	
Аладько Тетяна Психологічні чинники професійного вигорання медичних працівників під час війни	3
Бондар Альона Психологічні особливості переходу військовослужбовців від умов бойових дій до цивільного життя	6
Бондар Альона Особливості надання психологічної допомоги демобілізованим військовослужбовцям	8
Боярчук Мар'яна Прагнення до краси та привабливості у контексті психологічного супроводу	10
Василюк Марія Особливості емоційного розвитку дошкільників в умовах війни	12
Верстляр Ярослава Психологічні особливості управлінської діяльності менеджера	15
Горшковська Лілія Проблема об'єктивності в оцінці претендентів на посаду у процесі кадрового відбору	18
Гуцуляк Ангеліна Особливості сприймання казок дітьми старшого шкільного віку	19
Данильченко Олександр Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь	23
Дем'янюк Любов Психологічні особливості стресостійкості особистості у період військового стану	26
Карпова Жанна Психологія роботи з сім'ями в складних життєвих обставинах	28
Катеринчук Дарія Теоретичні аспекти проблеми розвитку емоційного інтелекту в підлітковому віці	30
Ковальчук Олена Психологічні чинники депресії у підлітковому віці	32
Косяк Тетяна Ігрові технології в регуляції емоційних станів дітей ігрові технології в регуляції емоційних станів дітей в умовах воєнного часу	35
Кравцова Світлана Психологічна корекція тривожно-депресивних станів дорослих середнього віку засобами емоційно-образної терапії	38
Кравчук Ірина Психологічні детермінанти агресії: ретроспективний аналіз	40
Любчик Олександра Роль державних та громадських ініціатив у підтримці ментального здоров'я ВПО після окупації	44
Луцак Ольга Роль ігрової діяльності в розвитку дітей молодшого дошкільного віку	47
Малафей Вікторія Когнітивно-поведінкова терапія як ефективний метод роботи з кризовими станами клієнтів	50
Малютіна Олександра Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки	52
Мельник Людмила Роль психологічної підтримки у коригуванні впливу чинників,	54

що впливають на професійне самовизначення осіб юнацького віку	
Мельничук Оксана, Піонтковська Діана Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь	56
Оздемір Оксана Емоційний інтелект як складова професійного становлення студентів-філологів	59
Омелич Григорій Формування фінансової грамотності дітей дошкільного віку: педагогічні можливості дидактичної гри	62
Пантелеймонова Наталія, Широких Анастасія Особливості симптомів ПТСР та специфіка його діагностики у військовослужбовців	65
Пермінова Наталія Психологічні чинники управління персоналом в умовах воєнного стану	68
Помаранський Валентин Дослідження психологічної готовності до бойових дій у добровольців сил територіальної оборони Збройних сил України	71
Рабош Наталія Особливості педагогічних конфліктів : шляхи вирішення	74
Рожко Олена Розвиток літературних здібностей у підлітковому та юнацькому віці	77
Сабат Єлизавета Вплив соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурників	79
Сапронова Катерина Сімейні конфлікти як складова міжособистісної взаємодії подружніх пар	82
Супрунюк Олена Розвиток емоційного інтелекту у дітей молодшого шкільного віку арт-терапевтичними технологіями	84
Хома Людмила Стан медіаосвіти українського юнацтва у період війни	87
Яницька Ольга Фактори ризику ПТСР у військовослужбовців в умовах бойових дій, шляхи їх виявлення та запобігання	89
Яскевець Тетяна Теоретико-методологічні дослідження соціального інтелекту особистості	92
Частина 2. ЛІТЕРАТУРНИЙ КРЕАТИВ: «СТУДЕНТСЬКИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ» (авторські казки)	
Лазарчук Яна З Україною в серці	95
Власюк Вікторія Птах світла	96
Галюк Світлана Разом непереможні!	97
Дубич Ольга Хосмко та чарівний метелик	98
Жмура Світлана Як ведмідь допоміг зайчику який заблукав	99
Ковальчук Соломія Слідуй світлу в своєму серці	100
Левчук Андрій Лисичка та чарівна квітка	101
Максимчук Маргарита Дикий вогонь	101
Михасик Ольга Казка про білочку Марисю та її страх	102

Шелест Марія Казка про мишеня та велике бажання	103
Частина 3 МАТЕРІАЛИ КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ «ПОЯСНИ ДИТИНІ ПРО ГОЛОДОМОР»	
Правник Ярослав, Мельничук Софія, Кучер Максим, Демчук Анна Вони просто чекали нашої смерті	105
Галаган Крістіна Хліб, що став пам'яттю: Історія про Голодомор для дітей	107

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 10

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 05.12.2024 р.

Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум.
друк. арк. 13,4. Наклад 300

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.